

Motion till riksdagen 2011/12:Kr297

av **Berit Högman m.fl. (S)**

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	3
Inledning	6
Den kulturella allemansrätten skapar ett kreativt Sverige	6
Kunskapsbaserad ekonomi	7
Värdeburen tillväxt.....	7
Den sociala investeringspolitiken.....	7
Innanförskapets samhälle	8
Värna barn och unga – bekämpa barnfattigdomen	8
Utan kulturskapare ingen kultur	8
Kultur och folkbildning (anslagsförändringar).....	9
Projektet ”Demokrati, kultur och mångfald”.....	9
Bakgrund och syfte.....	9
Motverka främlingsfientlighet och rasism.....	10
Goda exempel finns.....	10
Kultur, internationalisering och mångfald.....	10
Satsning på ungdomsorganisationer	10
Kulturens roll som brobyggare	11
Ett Handslag för demokrati, kultur och mångfald!	12
Satsning på kultur- och musikskolan.....	12
Anslag 1:2 Kultur- och musikskolan.....	12
Ökat stöd till fria grupper och arrangörer	13
Anslag 2:2 Bidrag till vissa teater, dans- och musikändamål	13
Ökat stöd till bildkonstnärer	13
Anslag 4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön	13
Fri entré på statliga museer	13
Anslag 8:1 Centrala museer	13
Ökat filmstöd.....	14

Fel! Okänt namn på

Utökad satsning på folkhögskolorna	14
Anslag 14:2 Bidrag till folkbildningen	14
Kultur och folkbildning (övriga förslag)	15
Skapande skola	15
Nationalmuseum och Nobelmuseet	16
Litteraturen och läsandet	16
Scenkonstspensionerna	16
Kulturskaparnas villkor	17
Bildkonstnärerna och MU-avtalet.....	17
Enprocentsregeln	18
Kultur och hälsa.....	18
Kulturmiljöer till minne av kända svenskar.....	19
Skattereduktion för gåvor till vissa ideella organisationer.....	19
Medier	20
Digitalisering av public service-företagens arkiv	20
Regeln om 55 procent av allmänproduktion	20
Idrott.....	20
Idrotten en del av välfärden – nej till höjda avgifter.....	20
Elitidrottares möjlighet att kombinera idrott och studier	21
Alla ska kunna se stora idrottsevenemang i fria kanaler – inrätta en evenemangslista.....	22
Lika villkor för pojkar och flickor inom idrotten.....	23
Sexuella övergrepp på barn i idrottsmiljöer.....	23
Stoppa huliganerna!	24
Spel.....	24
Licensierade internetspel	24
Framtiden för Svenska Spel.....	24
Framtiden för ATG.....	25
Inrätta en spelmyndighet	25
Spelmissbruk	25
Spelautomater	25

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt uppställning:

Anslag	Regeringens förslag (tkr)	Anslagsförändring (tkr)
1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete <i>Projektet "Demokrati, kultur och mångfald", 30 miljoner kronor (att fördelas av Kulturrådet)</i> <i>Stimulans till kommuner för låga avgifter i kultur- och musikskolan, 50 miljoner kronor (att fördelas av Kulturrådet)</i>	204 720	+80 000
2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål <i>Fria grupper, 10 miljoner kronor</i> <i>Ideella kultur- och musikarrangörer, 10 miljoner kronor</i>	189 503	+20 000
4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön <i>Ökning av anslaget hos Statens konstråd för inköp av offentlig konst, 10 miljoner kronor</i>	33 100	+10 000
8:1 Centrala museer <i>Fri entré på samtliga statliga museer, 80 miljoner kronor</i>	956 620	+80 000
10:1 Filmstöd <i>Digitalisering av biografier, 20 miljoner kronor</i> <i>Satsning på barnfilm, 30 miljoner kronor</i>	302 894	+50 000
12:2 Bidrag ungdomsverksamhet <i>Projektet "Demokrati, kultur och mångfald" (att fördelas av Ungdomsstyrelsen), 10 miljoner kronor</i>	250 440	+10 000
14:1 Folkbildning <i>1 000 utbildningsplatser (helår) inom folkhögskolan, 60 miljoner kronor</i>	3 308 521	+60 000
Summa för utgiftsområdet	12 299 705	+310 000

2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 2:2 *Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 127 000 000 kr 2013 och 2014.
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2012 för ramanslaget 4:2 *Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kr 2013 och 2014.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag om att avskaffa villkoret att andelen av allmänproduktionen i Sveriges Radio AB:s och Sveriges Television AB:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 %.

Fel! Okänt namn på

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla kulturinstitutioner som erhåller statligt stöd ska införliva frågor som rör demokrati, kultur, mångfald, integration och internationalisering i sin verksamhet.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingen bör samarbeta med folkhögskolor avseende rekrytering av studerande.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att långsiktigt verka för fri entré på de regionala museerna.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av kultur- och musikskolan.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av Skapande skola.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att återinföra estetiska ämnen som gymnasiegemensamma ämnen i gymnasiet.¹
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nationalmuseum.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Nobelmuseet.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om litteraturen och läsandet och om prioritering av läsfrämjandeinsatser.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om scenkonstspensionerna.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att långsiktigt stärka kulturskaparnas villkor.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla kulturinstitutioner som har statligt stöd ska ha en skyldighet att följa MU-avtalet.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Kulturrådet i uppdrag att följa hur MU-avtalet efterlevs.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av enprocentsregeln.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förstärkt information om enprocentsregeln.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kultur och hälsa samt kultur på recept.²
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kulturmiljöer till minne av kända svenskar.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skattereduktion för gåvor till vissa ideella organisationer.³
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om digitalisering av public service-företagens arkiv.

Fel! Okänt namn på

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att värna idrotten som en del av vår gemensamma välfärd.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avgifter inom idrottsrörelsen.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja en utveckling så att elitidrottare kan kombinera idrott och studier.¹
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta ett samlat nationellt program för idrottsmäns möjligheter till yrkeskarriär.¹
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om de större idrottsevenemangen ska sändas i fria tv-kanaler så att alla har möjlighet att se dem.⁴
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i lag inrätta en s.k. evenemangslista.⁴
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att SVT även fortsättningsvis ska ha möjlighet att sända sportarrangemang som förutsätter sponsring.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge lika möjligheter till flickor och pojkar att utöva idrott.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sexuella övergrepp på barn i idrottsmiljöer.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa anmälningsplikt för dömda huliganer på matchdagar.⁵
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skapa ett tydligt regelverk för kameraövervakning vid matcher.⁵
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om licensierade internetspel.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om framtiden för Svenska Spel.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om framtiden för ATG.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättande av en spelmyndighet.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om spelmissbruk.²
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om spelautomater.

¹ Yrkandena 10, 26 och 27 hänvisade till UbU.

² Yrkandena 20 och 39 hänvisade till SoU.

³ Yrkande 22 hänvisat till FiU.

Fel! Okänt namn på

⁴ Yrkandena 28 och 29 hänvisade till KU.

⁵ Yrkandena 33 och 34 hänvisade till JuU.

Inledning

Den kulturella allemansrätten skapar ett kreativt Sverige

Vi vill ha ett kreativt Sverige med ett kulturliv som underhåller, ifrågasätter och ställer saker på sin spets. Kultur känner inga gränser. Kultur i alla dess former hjälper oss att vidga perspektiven, få nya tankar och nya idéer. Kultur i alla dess former måste alltid ges utrymme att utvecklas – annars dör den. Vi påverkas alla av kulturen och massmedierna i det samhälle vi lever i. Men vi kan också själva påverka dem. Därför är ett levande kulturliv och en mångfald av röster i den offentliga debatten livsviktigt för ett modernt och dynamiskt demokratiskt samhälle.

Den socialdemokratiska kulturpolitiken tar sin utgångspunkt i vår absoluta tilltro till att alla människor ska ha rätt att ta del av kultur och utöva kultur – en kulturell allemansrätt. Genom en prioritering av barn och unga och en satsning på integration, folkbildning och jämställdhet kan kulturen spridas till fler.

Aldrig förr har kultur och media spelat en större roll i människors liv än idag. Att läsa en bok, höra en ny låt, lyssna på ett radioprogram eller se sina barn spela ett instrument eller uppträda i en teaterpjäs kan stimulera till glädje och njutning, men också provocera och engagera.

Kultur och media är viktiga därför att de kan förmedla något vackert, spännande eller känslösamt. Kultur och media är viktiga därför att de kan kanalisera protester mot orättvisor, utgöra en arena för samtal och debatt, eller granska och ifrågasätta makthavare och rådande strukturer. Kultur och media är viktiga därför att de skapar möjligheter för oss att formulera drömmar, ge uttryck för känslor och skapa identitet. Kultur och media kan hjälpa oss att upptäcka nya idéer och perspektiv, ge inspiration, vägledning och inte minst värderingar.

Om jobben är det som skapar ekonomisk självständighet och tillväxt, och välfärd är det som gör att vi alla kan färdas väl genom livets upp- och nedgångar, så är kultur det vi fyller livet med, som ger det innebörd och som hjälper oss att förstå både oss själva, andra och det samhälle vi lever i. Den som påstår att det är oviktigt ser inte möjligheter och behov i ett modernt och progressivt samhälle.

Att skapa förutsättningar för kultur att blomstra är att skapa förutsättningar för ett levande demokratiskt samhälle. Att ge utrymme för konstnärer, men också amatörer, att uttrycka sig konstnärligt är berikande för ett kreativt samhälle. Sverige behöver mer, inte mindre, kreativitet för att lösa alla de komplicerade samhällsproblem vi står inför.

Vi påverkas alla av kulturen och massmedierna i det samhälle vi lever i. Men vi kan också själva påverka dem. Därför är ett levande kulturliv och en mångfald av röster i den offentliga debatten livsviktigt för ett modernt och dynamiskt samhälle.

Fel! Okänt namn på

Under den borgerliga regeringen har kulturen hamnat i skymundan. Regeringens kulturpolitik har präglats av passivitet, låg prioritet och få nya idéer eller visioner. Kulturskaparnas villkor har försämrats kraftigt. Den fria entrén på museerna har avskaffats. Vi vill inte ha en kultur- och mediepolitik som präglas av bristande intresse, resurser och visioner. Det skapar ett tråkigare och mindre utvecklande samhälle med mindre kreativitet, färre röster i det offentliga samtalet och minskad tillgänglighet för alla som vill njuta och inspireras av kultur och media. En borgerlig kultur- och mediepolitik innebär mer makt åt kommersiella intressen. Det begränsar och reducerar kulturen och medierna till enbart det som är ekonomiskt lönsamt. Med en borgerlig kultur- och mediepolitik får vi tyvärr mer enfald istället för mångfald.

Vi vill släppa loss kraften i kulturen. Vi vill stärka och utveckla den kreativitet, sprängkraft och möjligheter att berika livet som finns i svenskt kulturliv. Vår vision är att med hjälp av kulturens och mediernas kraft skapa världens mest kreativa land. Det är viktigt därför att kultur och media har ett värde i sig – som fria och oberoende krafter. Men det är också viktigt för att många av framtidens jobb finns inom kulturen och de kreativa näringarna där utvecklingen går snabbt och nya idéer föds och sprider sig till andra delar i näringslivet.

Kunskapsbaserad ekonomi

Vi socialdemokrater vill bygga en kunskapsbaserad ekonomi. För att stå starka i framtiden måste vi i Sverige konkurrera med hög kompetens och goda arbetsvillkor och inte med låga löner. Vi vill utöka antalet folkhögskoleplatser mer än vad regeringen föreslår för de unga som är arbetslösa och utan gymnasiekompetens. Den fria och frivilliga folkbildningen är en verksamhet som ska värnas. Vi socialdemokrater vill driva en framåtsyftande folkbildningspolitik som tar avstamp i dagens mångfaldssamhälle.

Värdeburen tillväxt

Vi tror på en värdeburen tillväxt där vi ser kulturen som en motor i samhället. Kulturen och kulturpolitiken ska sättas i politikens mittfåra. Digitalbioövergången är ett bra exempel på en viktig tillväxtfaktor som även har kulturella förtecken. Den digitala biografen är mer än en lokal där man visar film utan ett "Digitalt Hus" med möjlighet till andra verksamheter som t.ex. liveopera och -teater samt interaktiva konferenser. Vi satsar på ett ökat stöd till fria grupper, konstnärer och ideella kulturarrangörer.

Den sociala investeringspolitiken

Kulturen är en självklar del av en social investeringspolitik som bygger ett gott samhälle. Den är inte grädden på moset eller en verksamhet som nödvän-

Fel! Okänt namn på

digttvis ska konkurrensutsättas. Tillgången till kultur ska inte göras beroende av enskildas betalningsförmåga. Därför satsar vi på kultur- och musikskolan och på fri entré på våra statliga museer.

Innanförskapets samhälle

Vi vill skapa ett innanförskapets samhälle där alla får plats och har tillgång till våra samhällsliga kulturinstitutioner. Där alla barn får möjlighet att delta i kultur- och musikskolans verksamhet, spela instrument, dansa, delta i en teatergrupp, rita och måla, utan att begränsade ekonomiska resurser avgör. Det är också därför vi vill satsa på projektet ”Demokrati och kultur” som handlar om demokrati, kultur, mångfald, integration, internationalisering, kulturutbyte och unga människors delaktighet.

Värna barn och unga – bekämpa barnfattigdomen

Vi socialdemokrater prioriterar barns och ungas villkor, inte minst har vi påtalat den barnfattigdom som faktiskt finns.

En rad av våra satsningar gynnar barn, unga och barnfamiljer, t.ex. fri entré på museer samt satsningen på kultur- och musikskolan. En socialdemokratisk kulturpolitik tar sin utgångspunkt i övertygelsen att konsten har ett eget värde. Att alla människor är kreativa och att samhället bättre behöver ta tillvara denna kreativa potential, är en annan grundsats i socialdemokratisk kulturpolitik. Särskilt viktigt är det att i skolan stödja barn och ungas skaparkraft.

Utan kulturskapare ingen kultur

Utan kulturskaparna ingen kultur – utan konstnärer ingen konst. Därför är det av samhällsligt intresse att kulturskaparna kan leva på och utveckla sitt yrke. Politiken måste ta hänsyn till kulturskaparna villkor. En socialdemokratisk kulturpolitik vill göra det enklare för dem att leva på sitt arbete. Men kulturen behöver samhällsligt stöd, och vi satsar på att stärka kulturskaparna genom ökat stöd till fria grupper, konstnärer och ideella kulturarrangörer. Dessa satsningar skapar förutsättningar för kultur i hela landet.

Fel! Okänt namn på

Kultur och folkbildning (anslagsförändringar)

Projektet ”Demokrati, kultur och mångfald”

Anslag 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete

Anslag 12:2 Bidrag ungdomsverksamhet

Bakgrund och syfte

Vi socialdemokrater vill föreslå ett projekt – ”Demokrati, kultur och mångfald – som ska ta upp en rad aspekter inom områdena demokrati, kultur, mångfald, integration, internationalisering, kulturutbyte och unga människors delaktighet. Projektets kostnader beräknas uppgå till 40 miljoner kronor, varav 30 miljoner fördelas av Kulturrådet (anslag 1:2) och 10 miljoner fördelas av Ungdomsstyrelsen (anslag 12:2).

Syftet med projektet: att stärka det demokratiska medvetandet bland unga, genomföra lokala demokratiseringar i skolan, på fritidsgårdar och i andra miljöer där ungdomar vistas i sin vardag. Vi tror att det kan vara verkningsfullt med ett brett upplagt projekt som involverar kultur- och samhällsliv såväl som skola och ungdomsorganisationer.

I den senaste World Values Survey-undersökningen i Sverige – genomförd bland 17208 slumpvis utvalda medborgare – finner vi att många unga svenskar är beredda att sälja sina demokratiska fri- och rättigheter. 7 procent skulle kunna tänka sig att lägga sin röst i riksdagsvalet på den politiker som ”erbjuder en mindre summa pengar eller annan gåva”. Hela 21 procent av 18–29-åringarna kan tänka sig att byta parti för en mindre summa pengar.

Samtidigt finns det i denna grupp av unga medborgare en föreställning om att det inte spelar så stor roll om de lever i en demokrati eller inte. För nästan 23 procent av 18–29-åringarna är detta inte så viktigt. 26 procent tycker att det vore ganska eller mycket bra om Sverige styrdes av en ”stark ledare som inte behöver bry sig om riksdagen eller val”. Ungdomsstyrelsens mest aktuella uppgifter visar att bara en tredjedel av de i åldern 16–29 år förstår syftet med och är ganska eller mycket intresserade av politik.

Endast 13 procent av de unga tror att de kan påverka politiska beslut, och 15 procent anser att de har goda eller ganska goda möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen.

Men det finns också positiva tendenser. Viljan att vara med och påverka är dock större; 39 procent av de unga svarar att de vill vara med och påverka i den egna kommunen. Var man bor i landet har allt större betydelse för ungas politiska intresse. En större andel unga bosatta utanför storstadsregionerna känner sig mindre delaktiga i samhället. Ungdomsstyrelsens analys visar också att unga med utländsk bakgrund i socialt utsatta förorter är minst lika intresserade av politik och samhällsfrågor som genomsnittet bland unga i hela landet.

Motverka främlingsfientlighet och rasism

För oss Socialdemokrater är det viktigt att demokratin utövas på många vägar och på flera plan.

Vi ser ett framväxande problem med allt större främlingsfientlighet som tar sig uttryck i islamofobi, antisemitism samt framväxt av icke demokratiska rörelser och värderingar. Vi ser också problemen med färre unga som är partipolitiskt aktiva och också att demokratin som begrepp och praktik inte längre alltid är självklar.

Diskussionen om kommentarsfält och näthat har mycket snabbt blivit en aktualitet. Massmordet på Utøya, ett angrepp på norsk socialdemokrati men också på det demokratiska samhället i stort, har satt sökarljuset på dessa frågor. Det handlar också om att få unga människor att utöva och därmed förstå demokratin i praktiken, och det kan man bl.a. göra genom att stödja ungdomsorganisationer.

Goda exempel finns

Samtidigt vill vi säga att många institutioner och organisationer tar dessa frågor på stort allvar. Vi vet också att mycket bra görs på detta område, men vi vill höja ambitionsnivån. Vi menar att man på detta sätt uppmuntrar mångfald och pluralism och öppnar dörrarna mellan Sverige och världen, mellan majoritetssamhället och de olika minoritetssamhällena. Trots den dystra bild som en rad rapporter visat finns det samtidigt positiva krafter bland unga, en vilja till solidaritet och engagemang. Det vill vi uppmuntra. Fler unga människor väljer att engagera sig i de politiska ungdomsförbunden, och detta är en positiv utveckling.

Kultur, internationalisering och mångfald

Kulturutbyte och internationalisering gör att Sverige öppnar sig mot omvärlden. Det är viktigt att vi både har möjlighet att ta emot gästspel men också att svensk kultur och svenska kulturskapare får möjlighet att komma ut i världen. Vi tror också att kulturen hjälper oss att bättre förstå vår samtid och oss själva som individer; kulturen får oss att växa som människor. Vi tror också att det är viktigt att det finns möjlighet till projekt i skärningspunkten mellan kultur och demokrati, nyskapande projekt av gränsöverskridande karaktär.

Satsning på ungdomsorganisationer

När det gäller ungdomsorganisationerna vill vi särskilt uppmuntra projekt som visar på hur man konkret och praktiskt arbetar med demokrati. Demokrati lär man sig inte i teorin utan genom att utöva sina demokratiska rättigheter. Det räcker inte med att värdegrundsarbete är inskrivet i läroplanerna; vi måste se till att våra unga får utöva demokrati i praktiken.

Vi föreslår en rejäl satsning på resurser till Ungdomsstyrelsen med målsättningen att om tre år ska mätningar visa att andelen unga som känner att det går att påverka sin vardag, i skolan, på fritiden och i arbetslivet minst ska ha fördubblats.

Fel! Okänt namn på

Satsningen går ut på att befintliga föreningar, nya nätverk och organisationer ska kunna söka medel för att utveckla metoder för demokratiskt inflytande i vardagen. Det kan handla om att utveckla lärare i demokratiskt arbetssätt och att stödja framväxt av nya föreningar på unga människors egna villkor. Det kan vara en satsning på rekrytering av unga med icke fasta anställningar till ett fackligt medlemskap.

Ungdomsstyrelsen ger idag projektbidrag till verksamheter mot rasism och intolerans. Bidragets syfte är att stödja verksamheter som förebygger och motverkar rasism och liknade intolerans, bl.a. islamofobi, afrofobi, antisemitism, antiziganism och homofobi. Hittills under 2011 har Ungdomsstyrelsen kunnat bevilja bidrag till 7 av 48 sökande. Det visar alltså att det finns ett stort engagemang i dessa frågor och att det inte saknas vilja och idéer. Med vårt förslag finns det nu också mer pengar att möta dessa initiativ.

Kulturens roll som brobyggare

Inom kulturlivet tror vi att det är mycket viktigt att öka graden av internationalisering och att stödja internationellt kulturellt utbyte – både möjligheterna för svensk kultur att möta ny publik i andra länder och för svensk publik att ta del av andra länders framstående och nyskapande kultur. Vi tror också det är viktigt att den invandrade kulturen på allvar får ta plats på våra svenska scener och hos våra ideella kulturarrangörer. Mångkulturellt centrum i Botkyrkas senaste rapport "Osmos – inkluderingsprocesser i kulturlivet" visar bl.a. att kulturinstitutionerna i Sverige inte har förmått att inkludera människor med rötter i andra kulturer än den svenska i sina verksamheter. Vi vet också att nya föreningar som växer fram, ofta på ungas eget initiativ, inte hittar sin offentliga finansiering därför att de inte arbetar på vanligt traditionellt "föreningsvis". Även dessa föreningar och initiativ måste kunna få offentligt stöd.

Att underlätta för människors möte är en viktig del i att skapa öppenhet, tolerans och förståelse för varandra. Arrangemanget "Ung kultur möts" är ett bra exempel på en verksamhet som fångar tusentals ungdomar i Sverige och Norden men som saknar ekonomiska förutsättningar för att utvecklas ytterligare. Andra verksamheter där vi definierat ett resursbehov:

- ? Hemslöjden saknar medel för sitt internationella ungdomsläger i Sverige nästa år.
- ? Folk- och världsmusiken saknar medel för internationellt utbyte.
- ? Folkmusikscenen Stallet i Stockholm riskerar nedläggning.
- ? Unga samer arbetar med att kulturutbyte och gemensamt lärande tillsammans med andra minoritetsgrupper i världen men saknar medel för sin verksamhet.

Vi vill uppdraga åt Kulturrådet att i sin bidragsfördelning stötta kulturföreningar, fria grupper, institutioner och andra initiativ som långsiktigt arbetar med att öka mångfalden och därmed demokratin genom internationalisering i olika former.

Ett Handslag för demokrati, kultur och mångfald!

Vi vill se ett brett upplagt projekt kring dessa frågor där aktörer kan t.ex. vara Riksidrottsförbundet, LSU (paraplyorganisationen för Sveriges ungdomsorganisationer), MAIS (Musikarrangörer i samverkan), hembygdsrörelsen, Folkdansringen, Ungdomsstyrelsen, Forum för levande historia, Folkbildningsförbundet, Svenska Filminstitutet, Mångkulturellt centrum i botkyrka och Skolverket. Bland ungdomsorganisationerna kan nämnas elevorganisationer som arbetar med demokrati i praktiken. På musikområdet ser vi Export Music Sweden som en viktig aktör. Kulturrådet och Ungdomsstyrelsen bör i samverkan ges ett särskilt uppdrag att samordna och skapa nätverk. Vi vill också ställa ett generellt krav på alla kulturinstitutioner som erhåller statligt stöd att de ska införliva frågor som rör demokrati, kultur, mångfald, integration och internationalisering i sin verksamhet.

Vi vill också se en särskild uppräknig av anslaget till samisk kultur inom denna satsning (inom anslag 1:2).

Satsning på kultur- och musikskolan

Anslag 1:2 Kultur- och musikskolan

Den svenska kultur- och musikskolan har skördat stora framgångar. Dels för att den erbjuder många svenska barn, oavsett familjens inkomst, möjlighet att utvecklas inom musik, teater och dans, men också för att denna institution dessutom möjliggjort för generationer av framgångsrika unga människor att göra karriär, både nationellt och internationellt. Vi socialdemokrater ser med oro på de försämringar som sker inom den kommunala kultur- och musikskolan. Idag är kultur- och musikskolan hotad och allt färre barn får tillgång till den. I många kommuner höjs avgifterna och stora elevgrupper tvingas bort från kultur- och musikskolan av ekonomiska skäl.

Sveriges Musik- och kulturskoleråd har statistik som redovisar allt högre avgifter och allt längre köer.

Vi vill stimulera en sänkning av avgifterna för den kommunala musikskolan till maximalt 500 kronor. Därför föreslår vi att kommuner som har sänkt eller nu sänker sina avgifter till maximalt 500 kronor per termin inom musik- och kulturskolan får ett stimulansbidrag. För kommuner som redan har låga avgifter blir det därmed ett stöd till ökad kvalitet.

Vår förstärkning av kultur- och musikskolan uppgår till 50 miljoner kronor. Vi föreslår att dessa medel fördelas av Kulturrådet. Dessutom är det viktigt att bevaka utvecklingen av kultur- och musikskolan så att verksamheten långsiktigt stärks och utvecklas. Det finns flera frågor som rör kultur- och musikskolan som kan och bör diskuteras, t.ex. chefs- och rektorsutbildning för kultur- och musikskolor, utvecklingsmöjligheter samt behörighets- och kompetensfrågor för lärare. Att se till att så sker bör vara ett uppdrag för Kulturrådet i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting samt Kultur- och musikskolornas samarbetsorganisation (SMOK).

Fel! Okänt namn

Ökat stöd till fria grupper och arrangörer

Anslag 2:2 Bidrag till vissa teater, dans- och musikändamål

Utveckling och utökning av stödet till de fria grupperna är viktigt, då det ger en stark och viktig signal till kulturskaparna att de fritt och självständigt har möjlighet att utveckla sin konstform. Därför föreslår vi en höjning av stödet till de fria grupperna med 10 miljoner kronor.

Det är viktigt att kulturlivet i hela Sverige kan leva och utvecklas. Kulturen utgör en omistlig del i samhällsbygget och är en avgörande lokaliserings- och tillväxtfaktor. Det är också viktigt att det, utöver de offentliga kulturinstitutionerna, finns ett fritt och självständigt kulturliv. De ideella arrangörerna utgör ofta motorn i det lokala kulturlivet och engagerar många människor som brinner för att arrangera teaterföreställningar, konserter, festivaler m.m. Därför vill vi öka stödet till arrangörerna med 10 miljoner kronor. För denna utökning av arrangörstödet vill vi att Kulturrådet prioriterar arrangörsföreningar som arbetar med att presentera folkmusik, både svensk folkmusik och folkmusik med rötter i andra kulturer, konstmusik med rötter i andra kulturer än den västerländska samt jazzmusik.

Ökat stöd till bildkonstnärer

Anslag 4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön

Statens konstråd arbetar med att förvärva god samtidskonst till statens byggnader och andra lokaler för statlig verksamhet. Dessa medel används för konstförvärv beslutade av Statens konstråd. Alliansen sänkte anslaget 2007 från 36 miljoner kronor till 33 miljoner och sedan dess har anslaget legat på samma nivå och därmed i praktiken urholkats. Genom en ökning av detta anslag skapas fler arbetstillfällen för konstnärer.

Vi föreslår att anslaget ökas med 10 miljoner kronor.

Fri entré på statliga museer

Anslag 8:1 Centrala museer

Reformen med fri entré på de statliga museerna möjliggjorde för många fler grupper att ta del av vårt gemensamma kulturarv. Inte minst lockade fri entré grupper som aldrig tidigare besökt ett museum, t.ex. barnfamiljer med låga inkomster, att besöka våra museer. Försöket med fri entré på statliga museer pågick 2005 och 2006.

Besöksutfallet för 2007 vid de 19 statliga museer med fri entré för barn och ungdom upp till 19 år (dvs. de s.k. frientrémuseerna under 2005 och 2006) innebar att dessa museer tillsammans förlorade cirka 1 934 000 besök, vilket motsvarar.

en publiknedgång om 39 procent jämfört med 2006. (*Kulturrådets rapport Museer och konsthallar 2007*). Fri entré på museer var också en viktig integrationsskapande åtgärd. Trots detta avskaffade den borgerliga regeringen den fria entrén direkt efter valet 2006. Det är nu dags att återigen öppna museerna för fler. Vi förslår därför en satsning på fri entré uppgående till 80 miljoner kronor. Vi vill också på sikt verka för att det även på de regionala museerna blir fri entré.

Ökat filmstöd

Anslag 10:1 Digitalisering av biografier

Anslag 10:1 Ökat stöd till barnfilm

Det är lovvärt att regeringen lyssnade på såväl oppositionen som filmbranschen och tidigare lade digitalbiosatsningen. Vi vill dock höja ambitionen avseende utvecklingen av digitalbio och också möjliggöra för fler biografier på mindre orter att genomföra ett teknikskifte. Folkets Hus och Parker har gått före och sedan länge etablerat ”Digitala Hus”. Dels har deras liveutsändningar från bl.a. Metropolitan blivit en succé, men i och med digitaliseringen kan dessa lokaler också användas för t.ex. interaktiva konferenser, vilket kan vara en viktig lokaliseringfaktor för tjänsteföretag. Vi föreslår därför en ökning av anslaget med 20 miljoner kronor årligen resterande mandatperiod.

Svensk film har en lång tradition av att producera kvalitetsfilm för barn, något som vi också har varit kända för internationellt. Fortfarande produceras kortare filmer för små barn, men det är svårare att finansiera film för barn i åldrarna 8–12 år. Den internationella konkurrensen har ökat med filmer som Harry Potter och Sagan om ringen. Vi tycker dock det är mycket viktigt att det även i fortsättningen kommer att produceras svensk barnfilm. Under 2000-talet har Sverige hamnat på efterkälken medan de andra nordiska länderna producerar kvalitativ barnfilm. Det gällande filmavtalet går ut 2012. I ett nytt filmavtal är det viktigt att prioritera barnfilm. Vi föreslår en ökning av stödet till barnfilm med 30 miljoner kronor år 2012. Utan att föregripa de förhandlingar om ett nytt filmavtal som pågår vill vi poängtera vikten av att svensk barnfilm får ett långsiktigt ökat stöd.

Utökad satsning på folkhögskolorna

Anslag 14:2 Bidrag till folkbildningen

I november 2010 var cirka 140 000 ungdomar registrerade hos Arbetsförmedlingen som arbetssökande. Regeringen har gjort en extra satsning inom folkhögskolorna under 2010 och 2011 för arbetslösa ungdomar som saknar grundskola eller gymnasium i syfte att öka deras studiemotivation. Folkhögskolornas särskilda engagerande pedagogik har visat sig kunna ge väldigt goda resultat bland de unga som slagits ut från gymnasieskolan och ibland så

Fel! Okänt namn på

tidigt som under grundskolans högstadium. Folkhögskolorna ger unga människor möjlighet att ta en examen motsvarande gymnasieexamen, ger framtidsstro och en väg tillbaka som leder till arbete och utbildning. Folkbildningsrådet uppskattar att folkhögskolorna kan genomföra en riktad utbildningsverksamhet till minst 50 procent av deltagarna i den studiemotiverande satsningen, vilket motsvarar 2 000 helårsplatser. Regeringen har föreslagit 1 000 nya platser men vi finner detta otillräckligt och föreslår därför ytterligare 1 000 platser, i enlighet med Folkbildningsrådets äskande.

Det är viktigt att ta tillvara den kompetens som folkhögskolorna har när det gäller att genom uppsökande verksamhet och andra aktiviteter nå unga människor och kunna visa vilka möjligheter folkhögskolan har avseende utveckling och utbildning. Vi föreslår därför att rekryteringen av unga till folkhögskolan sker genom samarbete mellan Arbetsförmedlingen och folkhögskolorna.

Kultur och folkbildning (övriga förslag)

Skapande skola

Skapande skola avser att gälla hela grundskolan från 2011 och fokusera på barns och ungas eget skapande eller på att anlita professionella utövare i skolan.

Under de tre verksamhetsår som hittills gått har långt ifrån hälften av berörda elever arbetat med olika Skapande skola-aktiviteter. Vi socialdemokrater anser att regeringens målsättning varit för låg. Fortsatta satsningar på området är naturligtvis därför viktiga. Men det är också viktigt att veta att man satsar på rätt saker och kan utvärdera resultatet.

Vi socialdemokrater ser också Skapande skola mot bakgrund av andra motsägelsefulla beslut som regeringen genomfört inom skolans område. Regeringen tog bort estetiska ämnen som gymnasiegemensamma ämnen i gymnasieskolan. Det var ett stort misstag. Att arbeta med alla sinnen och uttrycksformer stimulerar lärandeprocesser och ger ökade kunskaper. Att skriva, läsa och räkna – det är grundläggande. Men människans uttrycksformer, är fler än så. Den som inte tränas att använda andra kulturella uttrycksformer och att tolka dem när andra uttrycker sig, förnekas både egen utveckling och möjligheter i sin roll som samhällsmedborgare. Vi lever i en tid när det blir allt viktigare att kunna hantera och tolka stora mängder av information och bilder. Hög estetisk och kommunikativ kompetens kommer att vara en viktig kvalifikation på framtidens arbetsmarknad, oavsett om man ska bli läkare, lärare, byggnadsarbetare, ekonom eller konstnär. Borttagande av estetiska ämnen som gymnasiegemensamma ämnen kommer att leda till ett torftigare framtida kultur- och samhällsliv, minskad kreativitet och minskat entreprenörskap. Vi socialdemokrater vill därför återinföra estetiska ämnen som gymnasiegemensamma ämnen i gymnasiet.

Regeringen hävdar att Skapande skola är till för alla barn. Kulturrådet rapporterar (september 2010) att bara 43 procent av årskurserna 7–9 hade deltagit i Skapande skola under läsåret 09–10 – regeringens ambition är för låg. Kulturrådet föreslår att en djupare utvärdering genomförs som ger en fördjupad bild av vad insatserna lett till för elever och kulturskapare. Vi socialdemokrater delar den uppfattningen och föreslår därför en utvärdering av Skapande skola.

Nationalmuseum och Nobelmuseet

Nationalmuseet planeras nu att renoveras för dyra pengar utan att man tar sin utgångspunkt i verksamheten. Trots denna kostnad kommer inte museet att kunna bedriva en verksamhet värdig ett Nationalmuseum. Man kommer t.ex. inte att ha fysiska möjligheter att ta emot internationella tillfälliga utställningar av den sort som dragit stora publikskaror till museet. Vår uppfattning är att regeringen bör se över denna fråga och därmed också se över möjligheten till nybyggnation på tomten bakom den befintliga byggnaden för att dels skapa ett modernt Nationalmuseum i världsklass, dels se vilka möjligheter det finns att skapa ett design- och formmuseum.

Även frågan om ett nytt Nobelmuseum bör återigen aktualiseras. Nobelpriset är ett av Sveriges absolut starkaste varumärken. Ett Nobelmuseum skulle kunna bli en oerhört attraktiv besökspunkt. Vi anser att regeringen bör ta initiativ till en dialog med Nobelstiftelsen och näringslivet för att se hur man på sikt kan lösa frågan om ett framtida nytt Nobelmuseum.

Litteraturen och läsandet

Vi socialdemokrater har alltid hävdat litteraturen och läsandet som en bildningsväg att särskilt värna om. Det är med oro vi ser att läsandet och bibliotekslånen minskar. Vi har en bibliotekslag som garanterar en miniminivå av biblioteksverksamhet i varje kommun, men vi ser att bibliotekens resurser minskar – mindre pengar till bokinköp och färre personal. Folkbiblioteken är kommunernas ansvar, och vi vet att det i kärva tider är svårt att hävda kulturverksamhet i kommunerna. Vi vill poängtera vikten av att alla har tillgång till bibliotek och avgiftsfria lån. Det är också viktigt att prioritera läsfrämjande insatser, särskilt för läsovana grupper. Vi vill att regeringen ger Kulturrådet uppdraget att inom det stöd Kulturrådet disponerar prioritera läsfrämjande insatser som har visat dokumenterat goda resultat och att i övrigt noga följa utvecklingen.

Scenkonstpensionerna

Sedan 2009 har det funnits ett förslag på hur de statliga scenkonstpensionerna ska kunna finansieras i framtiden, men regeringen har dröjt med att besluta

Fel! Okänt namn på

om hur pensionssystemet ska förändras. Dagens system innebär att scenkonstorganisationerna har stora och oöverskådliga kostnader som gör det omöjligt att planera verksamheten.

Frågan har utretts, och det finns ett färdigt förslag vars förverkligande uppenbarligen uppskjutits flera gånger. Pensionskostnaderna för den enskilda teatern eller operan kan bli så orimligt höga att institutioner kommer att behöva skära ner i repertoaren om inte denna fråga snart får en lösning. En allt större del måste avsättas i reserv för oväntade pensionskostnader. Om kulturinstitutionernas pengar låses upp i ett dåligt pensionssystem blir det mindre pengar över till verksamhet, och detta kan knappast vara meningen. Vi ser det som ytterst angeläget att regeringen skyndsamt löser frågan om scenkonst-pensionerna.

Kulturskaparnas villkor

De kulturellt yrkesverksamma utgör navet i skapandet av kultur. De har ofta dåliga arbetsvillkor och svårare att passa in i de traditionella trygghetssystemen. Vi föreslår höjning av bidrag till fria grupper och konstnärer men även till arrangörer som skapar arbetstillfällen för kulturskapare. Stödet för kulturskaparna är dock något som sträcker sig bortom budgetåret 2012. Vi socialdemokrater vill uppdraga åt regeringen att utarbeta en strategi som har till syfte att långsiktigt stärka kulturskaparnas villkor.

Bildkonstnärerna och MU-avtalet

Sedan 2009 finns ett nytt utställnings- och medverkansersättningsavtal (MU-avtalet) som likt ett kollektivavtal garanterar konstnären en viss minimisättning vid en utställning på en statlig institution. När det undertecknades av staten och berörda konstnärorganisationer innebär det en stor framgång för konstnärskollektivet. Men problemet är att många konstinstitutioner – däribland regionala och lokala offentliga museer och konsthallar – runt om i landet har valt att inte använda sig av avtalet trots att det är normerande för konstbranschen.

Med anledning av den nu pågående regionaliseringen av kulturpolitiken ser vi en gyllene möjlighet att lyfta fram konstnärernas arbetsvillkor vid de offentliga konstinstitutionerna genom att man i de regionala kulturplanerna slår fast att man vid all utställningsverksamhet finansierad med offentliga medel ska följa MU-avtalets miniminivåer. Stödet bland medborgarna för en sådan hållning torde vara stort med tanke på det starka stöd som finns för schysta arbetsvillkor på arbetsmarknaden.

För att detta avtal ska få en verklig praktisk betydelse för de konstnärer som ställer ut gäller att avtalet efterlevs. Vår uppfattning är att alla som får statligt bidrag till sin verksamhet ska följa MU-avtalet. Vi föreslår att regeringen utarbetar riktlinjer för att alla institutioner som får statligt bidrag följer

MU-avtalet. Vi föreslår att regeringen skyndsamt bereder denna fråga och återkommer till riksdagen med förslag.

Vi föreslår att också att regeringen ger i uppdrag till Kulturrådet att svara för en uppföljning av hur MU-avtalet efterlevs. Det är angeläget att MU-avtalet årligen följs upp.

Enprocentsregeln

Den s.k. enprocentsregeln har funnits sedan 1937 då Statens konstråd bildades och rekommenderar att 1 procent av kostnaderna för offentliga byggnationer ska gå till offentlig gestaltning och konst. Regeln innebär arbete och rimliga ersättningar till konstnärer samt bidrar till en estetiskt tilltalande och spännande offentlig miljö. Att denna regel följs innebär en stärkt marknad för konsten och konsthantverket. Fortfarande finns denna regel, men den förtjänar att påminnas om. Den gäller vid exploatering av nya bostadsområden, anläggande av nya gator, ny- och ombyggnader av skolor och äldreboenden. I offentligt ägda miljöer är detta enklare än i privata.

Det är ett viktigt uppdrag att informera om regeln och att föra fram värdet av konstnärlig offentlig gestaltning. Även privata byggherrar börjar återigen upptäcka värdet av att i ett tidigt skede planera för offentlig gestaltning och konst i sina byggprojekt.

Konst i våra stadsmiljöer, både inom- och utomhus, skapar både skönhetsupplevelser och trygghet. Samtidigt skapar det arbetstillfällen för konstnärer som får marknadsmässigt betalt.

Det saknas dock idag kunskap om hur enprocentsregeln efterlevs. Vi anser därför att det vore viktigt att det sker en utvärdering av hur enprocentsregeln fungerar i praktiken. Det behöver göras en grundanalys av hur enprocentsregeln efterlevs i kommuner, landsting och på statlig nivå samt hos privata aktörer som byggbolag m.fl.

Vi vill därför att regeringen ger Statens konstråd och konstnärnämnden, i samverkan med andra lämpliga aktörer, i uppdrag att genomföra en sådan utvärdering men också parallellt förstärka informationen om enprocentsregeln.

Kultur och hälsa

I en situation där sjukfrånvaron är hög och ohälsfrågorna centrala för arbetslivet och samhällslivet så borde detta avspeglas på ett tydligare sätt i den förda kulturpolitiken. Vi menar att regeringen med inriktning på departementsövergripande arbete bör främja en politik där även hälsan står i fokus. Det är inte längre rimligt att politikområdena ses isolerade från varandra eftersom mycket av den banbrytande utvecklingen sker i gränslandet mellan olika politikområden. Även om forskningen inom området är något begränsad så kan man ändå fastslå att kulturella aktiviteter har stor betydelse för mänsklig hälsa. Det gäller för unga, gamla, friska och för människor med ohälsa i

Fel! Okänt namn på

olika livssituationer. En utmaning för regeringen bör vara att få till stånd en mer jämlik och jämställd kulturkonsumtion för att därigenom främja en förbättrad folkhälsa.

Kulturmiljöer till minne av kända svenskar

Sverige har ett antal minnesmärken i form av gårdar och hus, skänkta eller testamenterade till föreningar, stiftelser och organisationer. Som exempel kan nämnas Erlandergården i Ransäter, Dag Hammarskjölds Backåkra och Bergmangården på Fårö. Denna sorts minnesgårdar ska skiljas från andra kulturarvsmiljöer, som bruk, herrgårdar och slott som ofta också har problem att långsiktigt hitta en verksamhetsform med ett stabilt huvudmannaskap. Särskilt Dag Hammarskjölds Backåkra har en problematisk situation. Svenska Turistföreningen (STF) fick gården som testamentsgåva, men testamentets statuter är inte anpassade för vår tid och STF har stora svårigheter att finansiera verksamheten. Vi anser att det vore en viktig uppgift att en inventering gjordes av de objekt som finns, liksom de tidigare nämnda, och att man sedan gör en översyn av hur man kan lösa problemen. Kanske finns samordningsvinster att göra. Vi anser att regeringen bör se över denna fråga. Kulturrådet skulle kunna vara en lämplig aktör för uppdraget.

Skattereduktion för gåvor till vissa ideella organisationer

Regeringen föreslår att gåvor till vissa ideella organisationer som arbetar med hjälpverksamhet bland behövande eller främjande av vetenskaplig forskning ska kunna ge rätt till skattereduktion. Möjligheten till skattereduktion gäller privatpersoners gåvor till organisationer som godkännts av Skatteverket. Att enskilda medborgare, vid sidan av vad samhället gör, bidrar till olika välgörande ändamål är ett välkommet tillskott för många verksamheter. Vår uppfattning är dock att samhällets insatser ska beslutas i demokratisk ordning. Frågan man ska ställa sig är varför skattebetalare ska bekosta vissa individers skattereduktioner? För varje skattekrona som försvinner på grund av en införd avdragsrätt måste – allt annat lika – andra skattebetalare betala bortfallet.

Skatteverket har redan uttryckt farhågor om att det kommer att bli svårt att avgöra vilka organisationer som ska godkännas, dvs. vad som ska definieras som ”hjälpverksamhet bland behövande eller främjande av vetenskaplig forskning”. Vi socialdemokrater ser därför ingen anledning till att införa skatteavdrag för gåvor. Det är något motsägelsefullt i tanken att givaren måste uppmuntras med ett avdrag för att ge sina gåvor. Risken är att vi får en alltmer ”privatiserad” välgörenhet och att offentligt stöd, som vi fattat beslut om i demokratiska forum, till föreningsliv, sociala verksamheter och forskning ersätts med privat finansiering via gåvor.

Medier

Digitalisering av public service-företagens arkiv

Vi välkomnar att regeringen lyssnat på public service-företagens förslag om att öppna arkiven och möjliggöra för alla att ta del av den skatt som public service-företagens programverksamhet utgör. Rent principiellt finner vi det dock problematiskt att regeringen inte väljer att ge public service-företagen en sådan finansiering att de självständigt har kunnat hantera frågan. Istället väljer regeringen genom denna hantering en möjlighet att styra public service-företagens verksamhet. I detta fall är det förvisso bra i sak, men ändå fel rent principiellt. Vi vill understryka vikten av public service-företagens oberoende och vill påminna om regeln om ”armlängds avstånd”.

Digitaliseringen av arkiven väcker dock minst två andra frågor. Först hur den långsiktiga finansieringen ska se ut. Flera kostnader avser digitalisering är inte engångskostnader utan löpande kostnader, t.ex. lagring, distribution, tillgängliggörande, redaktionell bearbetning och rättighetskostnader. Risken är uppenbar att tillgängliggörande av arkivens program kan komma att påverka företagens möjlighet till nyproduktion. Den andra frågan gäller eventuellt förhandsprövning av denna nya verksamhet. I och med att regeringen nu anvisar särskilda medel för att tillgängliggöra arkiven, tolkar vi det som att regeringen de facto har godkänt denna verksamhet och att förhandsprövning inte blir aktuell.

Vi uppmanar regeringen att skyndsamt bereda dessa frågor och återkomma till riksdagen med svar.

Regeln om 55 procent av allmänproduktion

55-procentsregeln innebär att andelen av allmänproduktionen i Sveriges Radio AB:s och Sveriges Television AB:s rikssändningar som produceras utanför Stockholm ska uppgå till minst 55 procent. Även om regeln till viss del visat sig vara ett trubbigt verktyg för att följa efterlevnaden av att företagen i sin allmänproduktion ska ”spegla hela landet”, finns det idag inget bättre sätt att mäta. Vi avslår därför regeringens förslag att avskaffa villkoret.

Idrott

Idrotten en del av välfärden – nej till höjda avgifter

Var tredje vuxen är medlem i en idrotts- eller friluftorganisation. Idrotten är den frivilligorganisation där den allra största gruppen medborgare gör insatser. Var femte vuxen gör frivilliga insatser inom idrottsrörelsen. Det är mer än 1 miljon människor som ger ett stort bidrag till vårt samhälle. Idrottsrörelsen

Fel! Okänt namn på

är en nyckel till att svenskar är världsbäst på frivilligjobb. De ideella krafterna inom idrottsrörelsen gör ovärderliga insatser för att engagera och aktivera barn och unga. Denna unika situation ska vi utveckla och ta tillvara.

Vi vill värna idrotten som en del av vår gemensamma välfärd. Vid sidan av ett brett folkligt engagemang är samhällets stöd mycket betydelsefullt. Vi prioriterar därför samhällets stöd till idrotten och sätter det före stora skattesänkningar.

Vi ser också med oro på de höjda avgifterna inom idrotten. Vi vill motverka den nuvarande utvecklingen med sänkta bidrag till idrottsrörelsen, vilket leder till ökande avgifter för idrottande och stänger dörrar till idrottsligt engagemang.

Andra följer idrotten som publik på läktaren eller framför tv:n. Idrotten engagerar. Idrott är både en massrörelse och ett mediefenomen där den globala elitens prestationer trollbinder oss.

Det finns skäl att oroa sig för situationen inom idrottsrörelsen. De stora skattesänkningarna har urholkat de gemensamma finanserna. Följden är att mer än var femte kommun i år drar ner på stödet till idrottsföreningar. Enligt Riksidrottsförbundet har föreningarnas avgifter ökat mycket under de senaste tio åren. När kommunernas stöd till idrotten minskar ökar kostnaderna för familjer med idrottande barn. Vi anser att frågan om de alltmer höjda avgifterna i idrottsklubbarna är en central och viktig fråga för svensk idrott. Vi vill därför ge regeringen i uppdrag att starta en dialog med Riksidrottsförbundet för att se över olika möjligheter att lösa problemet med de ökande medlemsavgifterna och återkomma till riksdagen med förslag till insatser.

Elitidrottares möjlighet att kombinera idrott och studier

Skapa bättre möjligheter för elitidrottare att kombinera idrott och studier vid universitet och högskola.

Utveckla ett samlat internationellt program för idrottsmäns möjligheter till yrkeskarriär. Det ska ske i samverkan mellan idrottsrörelsen, staten, högskolor, universitet och kommuner. Elitidrottare är av naturliga skäl under sin idrottskarriär helt koncentrerade på träning och på att lyckas i sin idrott. Inte sällan tvingas de avstå eller helt ge upp utbildningsambitioner. Det vill vi ändra på. Vi vill att det utvecklas fler och mer omfattande samarbeten mellan universitet och högskolor och olika specialidrottsförbund. Vi vill att elitidrottare ges särskilda förutsättningar för högskolestudier. Det handlar om att lärosätet har en förståelse för elitidrottares särskilda behov och förutsättningar. Det handlar exempelvis om att kunna ta ledigt för träningsläger eller tävlingar utan att det hindrar utbildningen. Det handlar också om att det på studiorten finns tillgång till högklassiga träningsanläggningar och tränare som möter elitidrottarens behov.

När idrottskarriären är över står många utan rimliga möjligheter att komma in i en annan yrkesbana. Andra länder som exempelvis USA har sedan lång tid särskilda universitetsprogram för elitidrottare.

Vi tycker att det är hög tid att Sverige utvecklar – anpassat för svenska förhållanden – ett väl fungerande system för att tidigt i idrottskarriären ge elitidrottsmän och kommande elitidrottsmän möjlighet och insatser för en civil karriär efter idrotten. Vi vill därför tillsammans med idrottsrörelsen utveckla ett samlat program för idrottsmäns möjligheter till yrkeskarriär efter den aktiva idrottstiden. En hel del görs redan av enskilda klubbar i samverkan med kommuner och i vissa fall andra utbildningsanordnare. Vi vill nu ta ett samlat nationellt grepp där staten, högskolor och kommuner samverkar. Tidiga anpassade utbildningsinsatser som går att kombinera med en elitidrottskarriär är en del i detta program. Men även insatser som personliga karriärplaneringsprogram och särskilda specialinriktade team inom Arbetsförmedlingen bör prövas.

Alla ska kunna se stora idrottsevenemang i fria kanaler – inrätta en evenemangslista

Vi anser att det är viktigt att regeringen startar en dialog om att VM och landslagens viktigaste matcher i våra nationalsporter samt OS bör sändas i fria tv-kanaler som den breda allmänheten faktiskt har tillgång till.

Vi vill betona möjligheten för SVT att sända attraktiva sportarrangemang som förutsätter sponsring. Antalet program som förutsätter sponsring som SVT får sända ska kunna öka, samtidigt som sponsring i SVT ska ske på marknadsmässiga grunder.

Stora idrottsevenemang tillhör de mest sedda tv-programmen. Viktiga sporthändelser är en del av vårt samhälle som alla är delaktiga i – från läktaren eller tv-soffan. Vi vill att det ska fortsätta vara så. Vi motsätter oss en utveckling där stora sportevenemang enbart sänds i betalkanaler som inte alla har tillgång till. Folket ger idrotten sin kärlek och stora resurser på många olika sätt. Vi tycker att det är viktigt att sporten också ger upplevelser tillbaka till hela det svenska folket.

I samband med att EU:s AV-direktiv implementerades i Sverige infördes ett krav i radio- och tv-lagen på att den som innehar den exklusiva rätten till en tv-sändning från ett svenskt eller utländskt evenemang som är av särskild vikt för det svenska samhället inte får utnyttja rättigheten på ett sådant sätt att en väsentlig del av allmänheten i Sverige utestängs från möjligheten att i fri television se evenemanget i direktsändning eller, om det finns saklig grund för det, med en mindre tidsförskjutning. I praktiken innebär lagkravet att stora evenemang ska sändas fritt i hela landet. De evenemang som avses är enligt lagen sådana som inträffar högst en gång om året och som intresserar en bred allmänhet i Sverige. I Sverige bereddes frågan noga i samband med att lagkravet infördes. Syftet med lagkravet var helt enkelt att säkerställa allas tillgång till stora evenemang, och då avsågs i första hand stora internationella sportevenemang men även andra evenemang av stor betydelse för svenska samhället. Tidigare har denna reglering inte längre behövt användas eftersom sådana evenemang alltid sänts i SVT eller TV4, som båda sänder fritt i hela landet. Det har dock blivit vanligare att sporträttigheter köps av betalkanaler

Fel! Okänt namn på

eller kanaler som inte når hela landet. För att regleringen ska ha praktisk verkan krävs att regeringen meddelar en föreskrift om vilka evenemang som åsyftas. Motsvarande listor är idag vanliga i Europa och finns införda i många andra länder, t.ex. Finland, Storbritannien, Österrike, Frankrike, Tyskland, Irland och Italien. Den finska listan kan här utgöra utgångspunkt. Det är rimligt att definitionen av evenemang av nationell betydelse omfattar OS, fotbolls-VM och -EM för män och kvinnor i dess helhet, utomhus-VM och -EM i friidrott samt vinteridrotten, dvs. längd-VM i skidor, alpina VM samt ishockey-VM i dess helhet. I samband med införandet av möjligheten till en s.k. evenemangslista i svensk lag har kulturutskottet uttalat att det med hänsyn till svensk idrotts ekonomi och konkurrenskraft finns anledning att lämna idrottsevenemang där rättigheter upplåts av inhemska arrangörer utanför en eventuell lista. Inga av rättigheterna till ovan nämnda evenemang vilar hos något nationellt förbund eller kan väntas göra det i framtiden. Med anledning av ovanstående vill vi därför ge regeringen uppdraget att skyndsamt i lag inrätta en s.k. evenemangslista.

Lika villkor för pojkar och flickor inom idrotten

Vi vill verka för lika möjligheter för tjejer och killar att utöva idrott. Orättvis resursfördelning som missgynnar flickor och deras idrottsaktiviteter måste upphöra.

Sju av tio pojkar och flickor tränar idrott upp till femton års ålder. I de övre tonåren sjunker det organiserade idrottandet, särskilt bland flickor. Där grundläggs skilda idrottsvanor mellan könen, där kvinnor motionerar mer än män men idrottar i organiserad form i mindre utsträckning än män. Tillgången till träningslokaler är bättre för idrotter som domineras av pojkar. Det är viktigt att flickor och kvinnor inte missgynnas när de statliga resurserna till idrotten fördelas inom idrottsrörelsen.

Sexuella övergrepp på barn i idrottsmiljöer

Den före detta höjdhopparen Patrik Sjöberg och friidrottstränaren Yannick Tregaro har under 2011 trätt fram och berättat att de som barn utsatts för sexuella övergrepp av sin idrottstränare. Sexuella övergrepp är oförenliga med svensk idrotts grundvärderingar. Alla barn och ungdomar har rätt att idrotta och utvecklas i en trygg miljö och bemötas med respekt. Det är därför utmärkt att Riksidrottsförbundet har en policy och vägledning mot sexuella övergrepp där det finns råd och stöd till föreningar, aktiva och föräldrar om hur man kan motverka och hantera övergrepp. En bra förebild för hur man kan arbeta med dessa frågor är Svenska Scoutrådets projekt ”Trygga möten”. Vi vill betona vikten av att regeringen noga följer denna fråga, uppmontrar forskning och ny kunskap i frågan samt ökar ambitionerna i nära dialog med idrottsrörelsen och andra organisationer som engagerar barn och unga.

Stoppa huliganerna!

Ingen ska behöva avstå från att gå på en match för att man känner sig otrygg. Mer behöver därför göras för att motverka huliganism i samband med idrottsarrangemang. Vi vill bl.a. se en lag som innebär att personer som är dömda för våldsbrott eller ordningsstörning i samband med idrottsevenemang ska kunna beläggas med anmälningsplikt på polisstationer under matchdagar. Vi vill också ha ett tydligt regelverk för kameraövervakning vid matcher.

Spel

Vi tror att det är nödvändigt att omreglera spelmarknaden och anser att det är nödvändigt att Sverige får en modern spelpolitik. Vi vill att regeringen gör en översyn av den svenska spelpolitiken med hänsyn tagen till de synpunkter vi framför avseende licensierade internetspel, framtiden för Svenska Spel, inrättandet av en spelmyndighet, frågan om spelmissbruk samt frågan om spelautomater.

Licensierade internetspel

De internationella bolag som vill verka i Sverige ska självklart anpassa sig till krav och myndighetskontroll här. De ska betala skatt på sina vinster här. Vi anser därför att ett antal internetspel bör öppnas för licenser och därmed omfattas av svensk tillsyn och krav på spelansvar. Icke-licensierade aktörer ska inte få tillträde. En del länder har valt att blockera internetsajter eller förbjuda banktransaktioner. Det är fel väg att gå. Istället förordar vi en lösning med ett fungerande annonsförbud för bolag utan tillstånd i Sverige. I de spel som öppnas för konkurrens ska alla aktörer ha möjlighet att få tillträde till marknaden, om de uppfyller villkoren. Även nuvarande spelarrangörer, såsom folkrörelserna, bör få möjlighet att komma in på internetmarknaden. Operatörer som får erbjuda spel över internet bör beskattas på en nivå som motsvarar den i andra europeiska länder som öppnat för licenser. Återbetalningen till spelarna bör regleras av staten.

Framtiden för Svenska Spel

Svenska Spel blir i denna ordning en aktör bland andra. Det finns inga hinder för ett statligt bolag för trygga spel också i framtiden. Tvärtom skulle Svenska Spel kunna få tillstånd att konkurrera också på marknader i andra länder som öppnat nätspel för konkurrens. Eventuellt bör Svenska Spel delas i två bolag, ett konkurrensutsatt med samma villkor som andra licensinnehavare, ett annat för spel där bolaget har fortsatt monopol, som fysiska kasinon.

Fel! Okänt namn

Framtiden för ATG

ATG:s uppdrag är att trygga de långsiktiga förutsättningarna för svensk trav- och galoppsport genom att anordna spel på hästar. Den största delen av ATG:s omsättning går tillbaka till spelarna i form av vinster (9 miljarder kronor).

Nettoöverskottet fördelas mellan staten (1,4 miljarder kronor) och trav- och galoppsporten samt hästnäringen (1,6 miljarder kronor). Uppgifterna är hämtade från ATG:s årsredovisning 2010. Spelutredningens (SOU 2008:124) förslag innebar att vadhållning på hästar även fortsättningsvis skulle förbehållas ATG, då denna konstruktion har bred uppslutning och gynnar såväl hästnäringen som staten, något som även remissinstanserna bekräftade. Vi delar utredningens uppfattning och anser att vadhållning på hästar även fortsättningsvis ska förbehållas ATG.

Inrätta en spelmyndighet

Tillstånd, tillsyn och insatser kring spelproblem bör samordnas i en myndighet med tillräckliga resurser. Myndigheten ska – inom de ramar som läggs fast i lag och förordning – avgöra vilka spel som ska tillåtas och villkoren för varje spelform. De tillstånd som för närvarande beslutas av regeringen ska i fortsättningen behandlas av myndigheten. Speltillsynen behöver få effektivare möjligheter till ingripanden, t.ex. genom sanktionsavgifter för ”mängdbrott” och omedelbara viten vid förelägganden. Grova överträdelser ska leda till indraget tillstånd och bestraffas.

Det behövs tydligare krav på spelarrangörernas ansvar. Det kan handla om åldersregler, krav på avstängningsmöjligheter och gränssättning i tid.

Spelmissbruk

Samhällets åtgärder för att förebygga spelproblem och insatser för spelare med problem bör preciseras, exempelvis i socialtjänstlagen. Den nya spelmyndighet, som vi Socialdemokrater anser bör inrättas, bör ha i uppdrag att svara för forskning, bredare information om spelandets risker samt ansvara för att reglera och finansiera stödinsatser. Myndighetens uppdrag ska finansieras av spelbranschen. För att garantera förutsebarhet och långsiktighet i arbetet bör medel fonderas, så att det inte finns någon direkt koppling till spelandets aktuella omsättning.

Spelautomater

Spelautomaterna på svenska restauranger, illegala apparater i olika miljöer och spel på ”enarmade banditer” på utländska nätsajter sticker ut på spelmarknaden. De legala spelautomaterna innebär en betydande inkomstkälla för

Fel! Okänt namn på

Svenska Spel och därmed staten och för de krogar som har dem utplacerade. Samtidigt är det den spelform som skapar mest problem. En förklaring är att automaterna i huvudsak placeras i restauranger med alkoholtillstånd – därmed kopplas möjligheten att spela till alkohol, en olycklig kombination. I praktiken finns heller ingen gräns för hur mycket man kan spela på automaterna en viss dag eller över en längre period. Det finns anledning att se över hela spelautomatfrågan i ett brett perspektiv, inklusive frågan om spelformen ska tillåtas. Samtidigt bör det klargöras hur samhället effektivare kan bekämpa de illegala automaterna.

Stockholm den 28 september 2011

Berit Högman (S)

Peter Johnsson (S)

Per Svedberg (S)

Isak From (S)

Kerstin Engle (S)

Christina Zedell (S)

Agneta Gille (S)